23/07/2020

Παστερνάκ, Αγία Γραφή, Θεός – Η ιστορία μιας διαφωνίας

/ Ορθόδοξες Προβολές

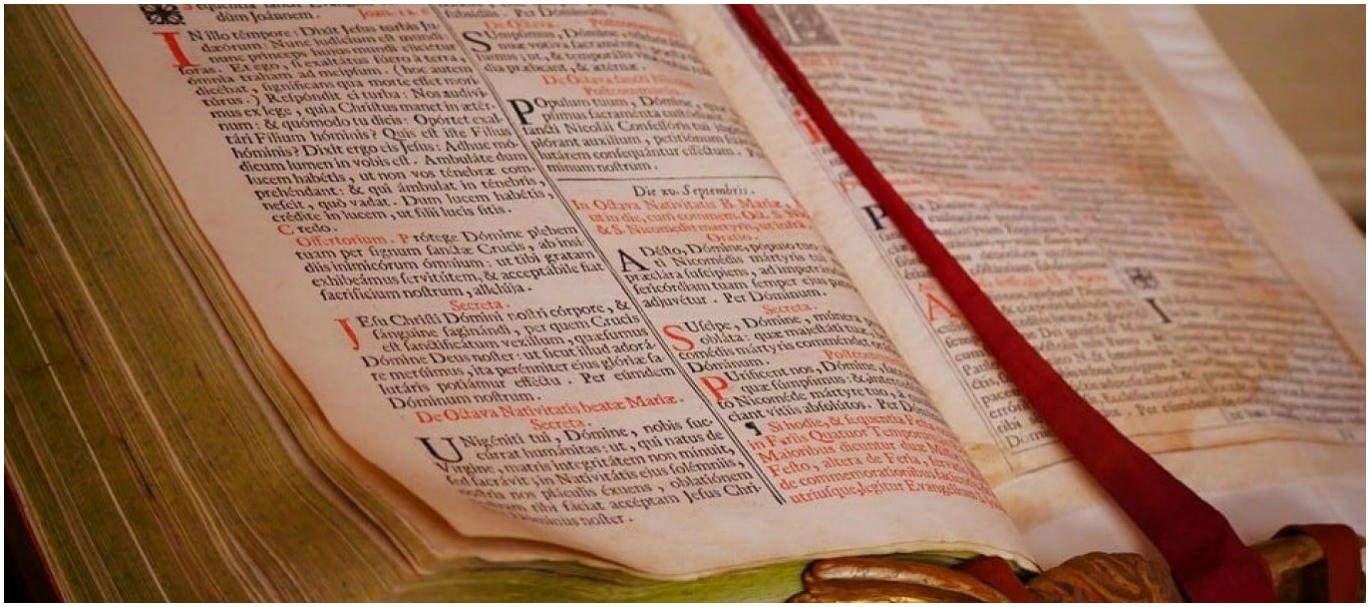

Του Σεργκέι Κομαρόφ

Η Άνια άρχισε να συναντιέται με τον Ντίμα πριν από δύο μήνες και η σχέση τους αναπτυσσόταν πολύ ικανοποιητικά.

Ο Ντίμα ήταν αστείος κι έξυπνος -χαρακτηριστικά που για την Άνια ήταν πάντα τα πιο σημαντικά. Και ήταν ακόμη όμορφος και χαρισματικός (ερωτεύεται κανείς όντως το χάρισμα και όχι την εξωτερική εμφάνιση κάποιου). Στην κοπέλα άρεσαν τα πάντα πάνω του: Τα γαλάζια μάτια, το λεπτό χαμόγελο, το κούρεμα σκαντζόχοιρου, η αθλητική φιγούρα και το κομψό ντύσιμό του. Μαζί του δεν ήταν ποτέ βαρετά γι' αυτήν. Σε κάθε ραντεβουδάκι, την περιμέναν πάντοτε συναισθήματα, αστεία, εκπλήξεις, ανακαλύψεις.

“

Μαζί του δεν ήταν ποτέ βαρετά γι' αυτήν. Σε κάθε ραντεβουδάκι, την περιμέναν πάντοτε συναισθήματα, αστεία, εκπλήξεις, ανακαλύψεις.

Ο Ντίμα εφεύρισκε συνεχώς κάτι. Θα έστελνε γράμμα γραμμένο σε χαρτί που το έριχνε στο γραμματοκιβώτιο. Θα της δώριζε κάτι απροσδόκητο -για παράδειγμα, μια κουκουβάγια. Θα «άρπαζε» την Άνια στον δρόμο για το Πανεπιστήμιο. Θα την

κουβαλούσε στην αγκαλιά του με τα χέρια του στη μέση της πόλης, εν μέσω ζηλιάρικων βλεμμάτων των άλλων κοριτσιών. Θα συνέθετε ραπ μουσική για την Άνια και θα την απήγγειλε σ’ έναν περίπλοκο ρυθμό. Σε γενικές γραμμές, ήταν πάντα ενδιαφέρων και πρωτότυπος στα πάντα.

Είχαν συχνές διαφωνίες για ορισμένα πνευματικά θέματα. Τους ήταν εύκολο να βρουν τέτοια θέματα, που θα οδηγούσαν σε διαφωνία, καθ’ ότι και οι δύο ήταν στο τελευταίο έτος της Φιλολογικής Σχολής και ήθελαν να κουβεντιάζουν περί λογοτεχνίας. Υπό αυτήν την έννοια, ο Ντίμα και η Άνια βρίσκονταν στο ίδιο μήκος κύματος.

Τον ηττημένο περίμεναν αστείες τιμωρίες. Για παράδειγμα, να φάει ένα κουτάκι συμπυκνωμένου γάλακτος, όπου κάθε φορά μετά με το γάλα θα πρέπει να τρώει τουρσί και να πίνει μπίρα.

Κάποτε, ενώ κάθονταν στο παγκάκι σ’ ένα πάρκο και απολάμβαναν παγωτό, διαφωνούσαν πολύ σοβαρά πάνω στο μυθιστόρημα του Μπορίς Παστερνάκ, «*Δόκτωρ Ζιβάγκο*». Ο Ντίμα ισχυριζόταν ότι ο αρχικός τίτλος του μυθιστορήματος στο χειρόγραφο του 1946 ήταν «*Δεν θα υπάρχει θάνατος*». Η Άνια υποστήριζε ότι το αρχικό όνομα ήταν «*Αγοράκια και κοριτσάκια*».

Ο Ντίμα άρχισε ν’ αναζητά την «τρομερότερη» τιμωρία για τον ηττημένο.

– Και όποιος χάσει, θα πρέπει να… διαβάσει ένα μεγάλο βαρετό βιβλίο! Και όταν λέμε «να διαβάσει», να το «διαβάσει» πραγματικά!

– Χα! Σύμφωνοι! Έτσι κι αλλιώς, εσύ θα είσαι ο ηττημένος!

– Κάνεις λάθος. Εσύ!

– ΟΧΙ, *εσύ*!

– *Εσύ*!!!

– *Εσύ,* εσύ !!! Ας τ’ αφήσουμε αυτά. Και ποιο θα είναι το βιβλίο;

– Χμ… Για να σκεφτώ…

Ο Ντίμα ήταν σκεφτικός.

– Ας πούμε, τα Άπαντα του Λένιν σε 55 τόμους. Ο παππούς μου τα έχει.

Η Άνια πετάχτηκε από έκπληξη.

-Ε όχι, δα. Πολύ πάει. Λυπάμαι για σένα. Επιπλέον, συμφωνήσαμε σ' *ένα* μόνο βιβλίο. Αλλά χοντρό και κουραστικό.

– Ναι, όντως. Καλά, λοιπόν. Το βρήκα... η Βίβλος!

Η Άνια έβαλε τα γέλια. Το παγωτό αναπήδησε στα χέρια της.

– Ντίμα, είσαι τρελός. Καλά έχεις δει ποτέ τη Βίβλο, τι μέγεθος έχει; Καταλαβαίνεις ότι θα πρέπει να το διαβάσεις όλο αυτό;

– Άνιετσκα, αγαπητή μου, εσύ θα πρέπει να τη διαβάσεις!

– Όχι, εσύ, αγαπητέ μου. Εντάξει, ας είναι η Αγία Γραφή. Σε λυπάμαι.

– Εγώ λυπάμαι εσένα!

– Άντε, άντε. Και σε πόσο χρόνο θα πρέπει να διαβαστεί;

– Λοιπόν... Ας πούμε σε δύο μήνες. Για να έχεις ακόμα χρόνο για τα ραντεβού μ' εμένα.

– Για να έχεις ακόμα χρόνο *εσύ* για τα ραντεβού μ' ε*μένα*.

Κάπως έτσι, καθορίστηκε και η τιμωρία. Η σωστή απάντηση βρέθηκε γρήγορα. Η Άνια έχασε.

Όταν η Άνια πήρε την Αγία Γραφή από το ράφι του πατέρα της, συνειδητοποίησε ότι αυτή και ο Ντίμα το παράκαναν. "Ναι, το κείμενο είναι πολύ μακρύ... Ω, και πόσο χρόνο θα χάσω! Και να πεις ότι όλα αυτά είναι για κάτι το ενδιαφέρον. Για τη Βίβλο! ".

"

Όταν η Άνια πήρε την Αγία Γραφή από το ράφι, συνειδητοποίησε ότι αυτή και η Ντίμα το παράκαναν

Η Άνια δεν διανοείτο ότι μια τέτοια ανάγνωση θα μπορούσε ν' αποβεί χρήσιμη. Όλες αυτές οι «θρησκευτικές ανοησίες» ήταν αφόρητα βαρετές (έτσι συνήθιζε να εκφράζεται η Άνια). Ο Ντίμα τής έστελνε κοροϊδευτικά μηνύματα, ειρωνευόμενος την ήττα της...

Αλλά ήταν επίσης αδύνατο να κάνει πίσω. Η Άνια θεωρούσε εαυτόν κορίτσι με θέληση και δύναμη.

Να σημειώσουμε σε αυτό το σημείο ότι η Άνια αποφοίτησε από το Γυμνάσιο με χρυσό μετάλλιο και στο Πανεπιστήμιο θεωρείτο μια από τις καλύτερες φοιτήτριες. Κι ακόμη, το να σε πιάσει βαρεμάρα στο Φιλολογικό τμήμα ήταν αδύνατο. Η Άνια ήξερε να συλλογίζεται και να επεξεργάζεται σοβαρά κείμενα. Έπρεπε να διαβάζει πολύ. Για τα είκοσι τρία της χρόνια, η φοιτήτρια είχε γενικά αρκετά καλή παιδεία, μίλαγε και Αγγλικά και Γαλλικά.

Και με τα θέματα περί πίστης; Η Άνια δεν πίστευε στον Θεό, ούτε και κάποιος στην οικογένειά της πίστευε. Αλλά στη σπιτική βιβλιοθήκη υπήρχαν τόσο η Βίβλος όσο και τα ιερά βιβλία άλλων θρησκειών. Όπως, δηλαδή, συμβαίνει συνήθως με τους μορφωμένους κύκλους.

Κάπως έτσι και βάλθηκε η κοπέλα να διαβάζει την Αγία Γραφή κάθε μέρα.

***

Η Άνια ξεκίνησε από την πρώτη σελίδα, από το βιβλίο της Γένεσης (δεν μπορούσε να φανταστεί κάποιον άλλον τρόπο να διαβάσει την Βίβλο). Έβαζε ν’ ακούει την αγαπημένη της μουσική, έκανε latte ή τσάι και ξάπλωνε στο κρεβάτι και διάβαζε. Είχε βάλει κι έναν μεγάλο κόκκινο σελιδοδείκτη στο βιβλίο, για να βλέπει την πρόοδο που κάνει προς το τέλος του τόμου.

Στην αρχή, όλα ήταν ξεκάθαρα και αντιληπτά, σαν σε παιδικό παραμύθι. Η δημιουργία του κόσμου και των ανθρώπων, ο Κάιν και ο Άβελ, ο Λάμεχ και ο Νώε… της Άνιας της φαινόταν τώρα κάπως πιο ενδιαφέρον αυτό που διάβαζε και, μέχρι στιγμής, τίποτα δεν ήταν δύσκολο. Η κοπέλα πίστευε ότι όλα αυτά προέρχονταν από τη σφαίρα του μυθικού και ότι είναι, μάλλον, απλά συμβολισμοί, όπως οι μύθοι της αρχαίας Ελλάδας. Όπως οι Έλληνες έχουν τους δικούς τους μύθους, έτσι και οι Εβραίοι.

Η Άνια χαμογέλασε με ειρωνεία, όταν διάβασε τα περί Κατακλυσμού, περί Βαβυλωνιακού Πανδαιμόνιου κ.λπ. Φυσικά, αυτά είναι αντι-επιστημονικά παραμύθια. Απλώς οι αρχαίοι άνθρωποι ήθελαν με κάποιον τρόπο να εξηγήσουν το φαινόμενο των διαφορετικών διαλέκτων -κάπως έτσι εφηύραν τον μύθο του Πύργου της Βαβέλ. Και είναι ακόμη αστείο να μιλάμε περί Κατακλυσμού! Και ότι δήθεν μάζεψαν όλα αυτά τα ζώα σε μια Κιβωτό!

Στις συναντήσεις της με τον Ντίμα, η Άνια μοιραζόταν τις εντυπώσεις της περί αυτών που διάβαζε:

– Να τα διαβάζεις όλα αυτά μπορείς φυσικά. Αλλά να πιστεύεις πραγματικά σε

αυτές τις κατασκευές είναι γελοίο. Με εκπλήσσει που οι πιστοί παίρνουν όλα αυτά στα σοβαρά.

– Ναι. Φαντάσου δε ότι ο Κοσμήτοράς μας πιστεύει σε όλα αυτά και μάλιστα πάει στην Εκκλησία.

– Ποιος, ο Ιβάν Πετρόβιτς; Αν είναι δυνατόν!

– Σοβαρά στο λέω . Ο ίδιος μας μίλαγε γι’ αυτό.

– Μα τι μου λες τώρα!

Οι μέρες πέρασαν. Ο κόκκινος σελιδοδείκτης κινούταν αργά -η Άνια είχε «κολλήσει» στο Λευιτικό. Οι διατάξεις του Μωσαϊκού Νόμου περί Θυσίας ήταν δύσκολες, το κείμενο έμοιαζε μ’ επιστολή γραμμένη στα… Κινέζικα. Διάβαζε χωρίς πολλή σκέψη το ένα κεφάλαιο μετά το άλλο, γύριζε τις σελίδες και σκεφτόταν: «Αμάν, να τελειώσει κάποτε αυτό».

Οδυνηρή για την Άνια ήταν και η ανάγνωση των Αριθμών και του Δευτερονομίου. Το «Ιησούς του Ναυή» ήταν ευκολότερο, αλλά της έκαναν άσχημη εντύπωση οι βιαιότητες των Εβραίων στη Γη της Επαγγελίας. «Τι εφιάλτης αυτοί οι εβραϊκοί πόλεμοι!» -έγραφε η Άνια στον Ντίμα.

Τα «Κριταί», «Ρούθ», «Βασιλείων» έφευγαν πιο γρήγορα. Η Άνια είχε την αίσθηση ότι “είχε πέσει με τα μούτρα” στην ανάγνωση. Μερικές φορές έχανε ακόμη και ζωντανές μεταδόσεις στο Instagram από τους αγαπημένους της bloggers -τόσο πολύ ενδιαφερόταν για το τι θα συμβεί στη φτωχή Ρουθ και αν ο Σαούλ θα σκότωνε τον Δαβίδ ή όχι. Με αγανάκτηση και ενόχληση, διάβαζε την τραγική ιστορία της Θάμαρ, μιας καλλονής που βιάστηκε από τον αδερφό της (ΣτΜ: Τον Αμνών), ο οποίος στη συνέχεια σκοτώθηκε από έναν άλλο αδερφό… (ΣτΜ: Τον Αβεσσαλώμ).

Τα Χρονικά του εβραϊκού λαού τα διάβασε λες κι επρόκειτο για μια ιστορία ντετέκτιβ, γεμάτη δράση. Σαν να περνούσαν μπροστά από τα μάτια της οι σειρές των Εβραίων και Ισραηλιτών βασιλιάδων και της εποχής τους, κουβαλώντας χιλιάδες ανθρώπινα πεπρωμένα και τον Θεό τους, οι σχέσεις με τον Οποίο καθόρισαν την πορεία και την κατεύθυνση της εκάστοτε εποχής…

Τα βιβλία «Παραλειπομένων» της φάνηκαν κάπως κουραστικά. Όμως, η Άννα σημείωσε με χαρά ότι προχωρά με την ανάγνωση και ότι ο κόκκινος σελιδοδείκτης φτάνει σύντομα στο ένα τρίτο της Βίβλου. Η κοπέλα ένιωσε ξαφνικά έναν ενθουσιασμό. Ο Ντίμα την πείραζε και ισχυριζόταν ότι δεν θα τα καταφέρει με την

την ανάγνωση μέχρι τέλους.

***

Οι σελίδες της Βίβλου έφευγαν η μία μετά την άλλη· η Άνια ήδη μελετούσε τον Νεεμία. Διάβασε περί της επιστροφής των Εβραίων στην κατεστραμμένη Ιερουσαλήμ, για το πώς οι ιερείς συγκέντρωσαν τους ανθρώπους για ν’ ακούσουν τον Νόμο και πώς οι άνθρωποι, ιστάμενοι εν μέσω έντονων βροχών, άκουγαν τα λόγια της Αγίας Γραφής κι έκλαιγαν… Και σκεφτόταν ότι στα χέρια της κρατούσε ακριβώς αυτό το βιβλίο, τον Νόμο. Για τη φοιτήτρια είχε ενδιαφέρον πότε έλαβαν χώρα όλα αυτά τα γεγονότα -οι Εβραίοι έχασαν την Ιερουσαλήμ, επέστρεψαν σε αυτήν μετά από την αιχμαλωσία της Βαβυλώνας… *Ουάου*, και όλα αυτά πριν από δυόμισι χιλιάδες χρόνια! Τι αρχαίο βιβλίο που είναι αυτή η Βίβλος ,τελικά…

“

Η ζωή της Άνιας άρχισε να χωρίζεται στα δύο. Συναντήσεις με τον Ντίμα, Πανεπιστήμιο, κοινωνικά δίκτυα και τη νύχτα… Βίβλος

Η ζωή της Άνιας άρχισε να χωρίζεται στα δύο σιγά-σιγά. Συναντήσεις με τον Ντίμα, Πανεπιστήμιο, πάρτι, κοινωνικά δίκτυα και τη νύχτα… η Βίβλος. Σύντομα ο Ντίμα παρατήρησε χαρωπά ότι η Άνια έδειχνε πολύ σκεφτική, κάτι το ασυνήθιστο γι’ αυτήν. «Μήπως είναι η Αγία Γραφή στο μυαλό σου, αγαπητή μου;» Η Άνια κάπως διασκεδαστικά απέκρουσε αυτό το σχόλιο, αλλά παραδέχτηκε μέσα της ότι ο Ντίμα είχε δίκιο και ότι τώρα σκεφτόταν συχνά αυτά που διάβαζε στη Βίβλο. Και δεν ήξερε πώς να το αντιμετωπίσει αυτό.

Και η μητέρα της σημείωνε με δυσαρέσκεια: «Η ανάγνωση όλων αυτών των βιβλίων δεν φέρνει ποτέ τίποτε το καλό. Οι διαφωνίες, διαφωνίες, υπάρχουν όμως και κάποια όρια σε όλα αυτά… ».

Ο πατέρας, αντίθετα, υποστήριζε: «Άφησέ τη να διαβάζει, θα γίνει ένα μορφωμένο άτομο».

Εν τω μεταξύ, η Άνια έφτασε στο βιβλίο του Ιώβ.

***

Ήταν βράδυ, οι γονείς της πήγαν κάπου για επίσκεψη. Η φοιτήτρια ήταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της, με τη Βίβλο στα χέρια της. Το κινητό της ήταν κοντά και ακούγονταν τα μηνύματα, που έπεφταν βροχή. Αλλά η Άνια δεν τ’ άκουγε.

Κατάπινε στην κυριολεξία τη μια παράγραφο μετά την άλλη, το ένα κεφάλαιο μετά

το άλλο. Τι περίεργο βιβλίο... Η κοπέλα δεν καταλάβαινε τις μισές ρήσεις των φίλων του Ιώβ · το μυαλό της ήταν ήδη πολύ κουρασμένο από τις πολύχρωμες ανατολίτικες εκφράσεις. Και όμως, ήθελε να μάθει: Πώς θα τελείωνε όλη αυτή η τρομερή ιστορία;

Η ιστορία του Ιώβ οδήγησε σε μια έξαρση αμφιβολιών της Άνιας για τα πάντα, για όλες τις ιδέες της, τις ιδέες της περί ζωής. Ο Ιώβ έχασε την οικογένειά του, την υγεία του, τον σεβασμό των άλλων -για τι όλ' αυτά; Άραγε, λόγω κάποιου είδους «αναμέτρησης» μεταξύ Θεού και Διαβόλου; Τι καλό θα μπορούσε να υπάρξει σε όλον αυτόν τον πόνο; Τι το χρήσιμο στους βασανισμούς και στις δοκιμασίες; Μόνο καταστροφή μπορούν να προκαλέσουν όλα αυτά.

Και ήταν απολύτως στο πλευρό του Ιώβ, συμμεριζόταν την αξίωσή του έναντι του Θεού: *Εμφανίσου, εξηγήσου*!

«τίς δῴη ἀκούοντά μου; χεῖρα δὲ Κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν, συγγραφὴν δέ, ἣν εἶχον κατά τινος, ἐπ᾽ ὤμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον» (Ιώβ 31, 35–36)[1].

Ναι, ναι, ας έρθει ο Θεός σε αυτόν και να εξηγήσει γιατί ο Ιώβ βασανίζεται τόσο πολύ!

Η Βίβλος φάνηκε να επιβάλλει ένα εντελώς διαφορετικό μοντέλο σκέψης και η Άνια αντιστεκόταν σθεναρά σε αυτό. Σε τελική ανάλυση, όλα αυτά είναι μια απάτη, επινοήσεις, μύθοι, «όπιο των Λαών»! Αλλά η Άνια πήδηξε στην τελευταία σελίδα του βιβλίου του Ιώβ. Διάβασε τα τελευταία λόγια του Ιώβ στον Θεό:

«ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον, νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε· διὸ ἐφαύλισα ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην, ἤγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν. (Ιώβ 42, 5–6) [2].

Το διάβασε και ξάφνου ξέσπασε σε κλάματα.

‘‘

Η Άνια ένιωθε ότι είχε διαβάσει, σε σημείο που δεν μπορούσε πλέον ν' αντισταθεί

Η Άνια δεν καταλάβαινε πλέον τι της συνέβαινε, τον λόγο που είχε γίνει τόσο συναισθηματική. Αλλά, την ίδια στιγμή, ένιωσε ότι είχε τελειώσει να διαβάζει κάτι το διαφορετικό. Κάτι που δεν το χωράει το μυαλό, αλλά, παρ' όλα αυτά, ήταν πολύ αληθινό. Διάβασε σε σημείο που δεν μπορούσε ν' αντισταθεί.

Ο Θεός. Υπάρχει!

Αναφώνησε, σχεδόν, η Άνια από τη σκέψη. Και πολλές φορές έλεγε στον εαυτό της: “Όχι, όχι δεν είναι δυνατόν...”. Αλλά, κάθε φορά, μια φωνή από μέσα της της έλεγε: “Κι όμως, είναι...”.

Φοβόταν τον εαυτό της. Αναρωτιόταν: «Καλά, έχεις γίνει πιστή;». Κοίταζε τη Βίβλο. Και απαντούσε: «Δεν ξέρω».

***

Την επόμενη μέρα, μετά το μάθημα, η Άνια δεν γύρισε σπίτι. Προφασιζόμενη κάτι, ξέφυγε από την παρέα των φιλενάδων της κι ανέβηκε στον τρίτο όροφο του κτηρίου του Πανεπιστημίου, εκεί όπου βρισκόταν το γραφείο του κοσμήτορα Ιβάν Πετρόβιτς. Αυτός, για τον οποίον ο Ντίμα έλεγε ότι είναι πιστός.

Γιατί πήγε εκεί η Άννα; Πιθανώς επειδή ο κοσμήτορας ήταν ο μόνος πιστός από το περιβάλλον της Άνιας. Απλά δεν ήξερε με ποιον άλλον να συζητήσει τέτοια θέματα.

Επιπλέον, ο Ιβάν Πετρόβιτς ήταν Δόκτωρ Φιλολογικών Επιστημών, έχει συγγράψει αρκετά διάσημα βιβλία και γενικά έχαιρε μεγάλου σεβασμού στον πανεπιστημιακό κύκλο. Η Άνια ήξερε με σιγουριά ότι επρόκειτο για ένα «φυσιολογικό», έξυπνο άτομο. Είχε ήδη συζητήσει πολλά εκπαιδευτικά ζητήματα μαζί του -η εντύπωση που της άφησε ήταν καλή.

Χτυπώντας, άνοιξε δειλά την πόρτα και κοίταξε το γραφείο. Ο κοσμήτορας καθόταν στο γραφείο κι έλεγχε κάτι απολογισμούς.

– Ιβάν Πετρόβιτς, μπορώ να περάσω;

– Ναι, και βέβαια, ελάτε.

Η φοιτήτρια μπήκε στο γραφείο και σταμάτησε διστακτικά στην πόρτα.

– Ιβάν Πέτροβιτς ... μπορούμε να μιλήσουμε;

– Να μιλήσουμε; Και βέβαια, καθήστε.

Η Άνια κάθισε σε μια καρέκλα μπροστά από το γραφείο. Κοίταξε λίγο τριγύρω και παρατήρησε μια εικόνα στο γραφείο. «Να, λοιπόν, είναι πιστός!», ξεπήδησε από το μυαλό της. Ο κοσμήτορας φαινόταν να μην έχει συνειδητοποιήσει ότι είναι κάποιος μπροστά του και συνέχιζε να ψάχνει τους φακέλους.

– Ιβάν Πετρόβιτς, έχω μια πολύ ασυνήθιστη ερώτηση για εσάς.

– Παρακαλώ! Είμαι όλος περίεργεια.

– Πείτε μου, αληθεύει ότι ... πιστεύετε στον Θεό;

Ο κοσμήτορας σταμάτησε ν' ανακατεύει τα χαρτιά και κοίταξε την Άνια. Πέρασαν μερικά δευτερόλεπτα. Ο Ιβάν Πετρόβιτς έκλεισε τον φάκελο κι έγειρε προς τα πίσω στην καρέκλα του. Τώρα σίγουρα «άλλαξε» επίκεντρο ενδιαφέροντος.

– Όντως, ήρθατε με μια ασυνήθιστη ερώτηση. Λοιπόν -ναι, είμαι πιστός. Αλλά γιατί ρωτάτε;

– Ξέρετε... διαβάζω τη Βίβλο... Διαφωνήσαμε μ' έναν φίλο... Έχετε διαβάσει τη Βίβλο;

– Ναι, την έχω διαβάσει.

– Και ... τι γνώμη έχετε; Είναι αλήθεια όλα αυτά; Όλα αυτά που γράφονται σε Αυτήν;

– Λοιπόν, αν αποκαλώ εαυτόν πιστό, τότε, φυσικά, αναγνωρίζω την εγκυρότητα της Βίβλου.

– Ναι, βέβαια, λυπάμαι... Αλλά... ένας τόσο μορφωμένος άνθρωπος σαν κι εσάς! Η παιδεία σας δεν σας εμποδίζει από το να πιστέψετε;

Ο κοσμήτορας χαμογέλασε ελαφρά.

– Ξέρετε, Άνια, έτσι ήρθαν τα πράματα στη ζωή μου, που έγινα πιστός μόνο χάρη στη γνώση μου. Ήμουν ακόμη φοιτητής, όταν συμμετείχα στη μελέτη χειρόγραφων ενός μοναστηριού. Σε αυτό το ταξίδι, πήγα άθεος κι επέστρεψα Χριστιανός.

– Και πώς μπορεί κανείς ν' αποδείξει ότι υπάρχει Θεός;

– Με κανέναν απολύτως τρόπο. Η ύπαρξη του Θεού δεν αποδεικνύεται. *Πιστεύεις* σε Αυτόν.

– Πηγαίνετε στην Εκκλησία;

– Πηγαίνω.

Η Άνια φάνηκε να είναι λίγο αμήχανη και έμεινε σιωπηλή για λίγα δευτερόλεπτα.

– Όσο για μένα... διαβάζω τη Βίβλο κι έχω την εντύπωση ότι έχω πίστη στον Θεό. Μου φαίνεται ότι πρόκειται γι' αυθυποβολή. Και ακόμη ένιωσα κάπως... ντροπή ή

κάτι τέτοιο.

– Σας διαβεβαιώνω, Άνια, οι πιστοί δεν ντρέπονται καν. Επιπλέον, πιθανώς να γνωρίζετε ότι πολλοί διάσημοι μελετητές ήταν πιστοί.

– Ναι, το ξέρω, απλά δεν το πολυέψαξα… Ιβάν Πετρόβιτς, δεν καταλαβαίνω τι να κάνω στη συνέχεια. Δεν ξέρω αν θέλω να γίνω πιστή ή όχι. Πρέπει να διαβάσω περαιτέρω τη Βίβλο; Ή απλώς να τη διαβάσω και να την αφήσω στην άκρη μετά; Μερικές φορές νιώθω ότι αυτό και θα κάνω. Από τη στιγμή που άρχισα να διαβάζω αυτό το βιβλίο, σαν να έγινε πιο δύσκολη η ζωή μου. Σαν όλα να έγιναν πιο δύσκολα

– Καταλαβαίνω… Χμμ… Πείτε μου, διαβάζετε τη Βίβλο; Πώς τη διαβάζετε; Σε ποιο βιβλίο σταματήσατε;

– Τη διάβασα από την αρχή. Σταμάτησα στο βιβλίο του Ιώβ.

Ο κοσμήτορας σκέφτηκε για μια στιγμή.

– Άνια, όλα αυτά είναι πολύ λεπτά ερωτήματα… Νιώθω ακόμη και άβολα που με ρωτάτε κάτι τέτοιο. Θα πρέπει να πάτε σ’ έναν ιερέα… Αλλά, αφού ρωτήσατε, σας προτείνω το εξής: Αφήστε στην άκρη την Παλαιά Διαθήκη προς το παρόν. Πηγαίνετε κατ’ ευθείαν στην Καινή Διαθήκη και διαβάστε μερικά από τα Ευαγγέλια. Διαβάστε τα, όμως, ολόκληρα -από την αρχή έως το τέλος. Θα σας πάρει μερικές ώρες. Νομίζω ότι μετά από αυτό θα καταλάβετε σίγουρα, αν χρειάζεστε όλα αυτά ή όχι. Και τότε να κάνετε την επιλογή σας.

– Πώς θα το καταλάβω;

– Από το πώς θα συσχετιστείτε με το Πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Δεν μπορώ να σας πω τίποτα περισσότερο τώρα. Διαβάστε απλώς το Ευαγγέλιο. Αυτό είναι όλο.

***

Το βράδυ, η Άνια συναντήθηκε με τον Ντίμα. Ήταν ένα ζεστό ανοιξιάτικο βράδυ, ήσυχο και ήρεμο. Περπατούσαν κατά μήκος του παραλιακού δρόμου και βρήκαν έναν ελεύθερο παγκάκι στα βάθη του πάρκου. Κάθισαν σε αυτό. Ο Ντίμα -γελούσε- ανέφερε κάποια πανεπιστημιακά νέα. Και μετά άρχισε να ρωτά για τη Βίβλο.

– Λοιπόν, δεν σου «βγήκε το λάδι» ήδη; Εάν θέλεις, μπορούμε ν’ αλλάξουμε την τιμωρία. Έχω τις καλές μου σήμερα. Για παράδειγμα, μπορούμε να μετατρέψουμε την τιμωρία σε 150 φιλιά.

Στην τελευταία πρόταση, ο Ντίμα χαμήλωσε κωμικά τη φωνή του, αγκάλιασε την

Άνια στη μέση κι έφερε το πρόσωπό του πιο κοντά στο πρόσωπό της. Η Άνια χαμογέλασε.

– Όχι, νεαρέ μου, για 150 φιλιά, τζάμπα ο κόπος σας. Θα διαβάσω τη Βίβλο, απάντησε, κάνοντας ελαφρώς προς τα πίσω.

– Απλώς λυπάμαι που σπαταλάς τον χρόνο σου.

Η Άνια δεν είπε τίποτα.

– Ξέρεις, άρχισα ν' ανησυχώ ήδη για σένα. Εξάλλου, η ανάγνωση θρησκευτικής λογοτεχνίας είναι πλύση εγκεφάλου. Τι καλό θα βγει από αυτό, θα μας γίνεις και πιστή στο τέλος. Βέβαια, φυσικά και σέβομαι κάθε είδους πεποιθήσεις, αλλά δεν καταλαβαίνω πώς μπορεί να *πιστεύει* κάποιος που είναι μορφωμένος.

– Ντίμα, άκουσέ με... Εσύ διάβασες ποτέ σου τη Βίβλο;

– Ποιος, *εγώ*; Να την κάνω τι; Την ξεφύλλισα, βέβαια... Χρειάστηκε να το κανω για κάποια εργασία που είχα... Αλλά να στρωθώ, έτσι χωρίς λόγο, να τη διαβάσω... Για χαζό μ' έχεις;

– Με άλλα λόγια, είμαι χαζή! Αυτό μου λες.

– Άνια, τι λες τώρα... Δεν είπα ποτέ κάτι τέτοιο. Κι εσύ τη διαβάζεις λόγω της διαφωνίας που είχαμε...

– Και αν *δεν* τη διαβάζω μόνο λόγω της διαφωνίας;

– Τι εννοείς;

– Και αν τυχόν μ' ενδιαφέρει;

Ο Ντίμα κοίταξε φοβισμένα την Άνια.

– Από πού κι ως πού βρίσκεις την ανάγνωσή της ενδιαφέρουσα;

– Έτσι απλά είχα αυτήν την σκέψη!

– Σαν να έχεις γίνει κάπως περίεργη με αυτήν την Αγία Γραφή.

Η Άνια ξέσπασε.

– Ντίμα, μου προκαλεί μεγάλη λύπη αυτό που λες.

Ο Ντίμα ήθελε ν’ απαντήσει κάτι, αλλά συγκρατήθηκε. Έμειναν σιωπηλοί για μια στιγμή. Και μετά ο Ντίμα είπε:

– Εντάξει, συγγνώμη. Και βέβαια μπορείς να διαβάσεις οτιδήποτε θέλεις και να σου αρέσει οτιδήποτε. Αλλά είναι απλά ένα βιβλίο. Αυτό είναι όλο.

– Συγχωρέσε με κι εμένα.

Έμειναν σιωπηλοί για λίγη ώρα. Στη συνέχεια, ο Ντίμα άλλαξε θέμα συνομιλίας, κάτι που η Άνια υποδέχθηκε με ανακούφιση. Δεν μίλησαν περαιτέρω περί Βίβλου εκείνο το απόγευμα.

***

Πέρασαν περίπου δύο εβδομάδες. Η Άνια δεν διάβασε τη Βίβλο όλο αυτόν τον καιρό. Ήταν πολύ απασχολημένη με τις σπουδές της και ήθελε κάπως να χαλαρώσει, να πάρει μια ανάσα. Ο Ντίμα, από εκείνο το βράδυ, σταμάτησε κι εκείνος από τη μεριά του να μιλάει γι’ αυτό το θέμα.

Το Πάσχα πλησίαζε. Ο Ντίμα και η Άνια σχεδίαζαν πικνίκ στην εξοχή και μαζεύτηκε μια μεγάλη παρέα φίλων. Ο καιρός, όμως, κατέστρεψε όλα τα σχέδια -έβρεχε το Σάββατο το απόγευμα και συνέχισε να βρέχει το πρωί της Κυριακής, σε αντίθεση με όλες τις προβλέψεις. Η παρέα αποφάσισε να παρακολουθήσει την κατάσταση και ν’ αλληλογραφούν.

Η Άνια καθόταν στο σπίτι μόνη της (οι γονείς της είχαν φύγει για το εξοχικό τους σπίτι την προηγούμενη ημέρα) και της ήταν βαρετό και λυπηρό. Κοίταξε το πλαίσιο του παραθύρου, όπου φαίνονταν τα σκούρα σύννεφα, άκουγε τον ήχο της βροχής, αναστέναζε, έπινε τον πρωινό της καφέ.

“

Ουάου, λες και κάποιος να έφερε τα πράματα έτσι για κάποιο λόγο: Να ΄ναι Πάσχα, να μην έχει να κάνει τίποτε και το σπίτι να είναι άδειο

Το βλέμμα της έπεσε πάνω στη Βίβλο. Το βιβλίο ήταν για δύο εβδομάδες στο περβάζι, πίσω από την κουρτίνα. Η Άνια το είχε σκόπιμα αφήσει εκεί, για να μην το βλέπει. Να, όμως, που η ματιά της έπεσε σε αυτό το βιβλίο. Και ήταν Πάσχα. Καθώς ήταν μια σκοτεινή βροχερή μέρα, η Άνια τράβηξε τις κουρτίνες και είδε το βιβλίο. Και όταν το είδε, συνειδητοποίησε ότι το νοστάλγησε.

Να καθόταν να το διαβάσει; Ουάου! Λες και κάποιος να είχε ρυθμίσει τα πάντα για κάποιο λόγο: Ήταν Πάσχα, δεν είχε τίποτα να κάνει και στο σπίτι δεν ήταν

κανείς… Η Άνια χαμογέλασε σε αυτήν τη σκέψη. Λοιπόν, «στημένη» ή όχι η κατάσταση, αργά ή γρήγορα έπρεπε ν’ αντιμετωπίσει το πρόβλημα… Πήρε στα χέρια της, λοιπόν, τον βαρύ τόμο, άναψε τη λάμπα και ξάπλωσε στο κρεβάτι.

Ο κόκκινος σελιδοδείκτης ήταν στην τελευταία σελίδα του βιβλίου του Ιώβ. Η Άνια τον έβγαλε και τον έβαλε στην άκρη. Στη συνέχεια, πήγε στον πίνακα περιεχομένων της Καινής Διαθήκης και σε αυτό κοίταξε να βρει τα τέσσερα Ευαγγέλια, για τα οποία της είχε μιλήσει ο Ιβάν Πετρόβιτς. Μετά από σύντομη σκέψη, αποφάσισε να διαβάσει το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο. Όχι τίποτε άλλο, αλλά ήταν το πρώτο στη σειρά.

Από το παράθυρο έβλεπε τη νεροποντή, ο ουρανός συνοφρυωνόταν, ακούγονταν βροντές… Η Άνια κοίταξε και πάλι με λύπη από το παράθυρο στον δρόμο, αναστέναξε και άρχισε να διαβάζει.

***

“Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ Ἀβραάμ”. Η Άνια διάβασε μηχανικά μια μεγάλη λίστα εβραϊκών ονομάτων. Ωστόσο, με μερικά από αυτά ήταν ήδη εξοικειωμένη από την Παλαιά Διαθήκη. Μερικά γεγονότα, που σχετίζονται με τον Αβραάμ, τον Ισαάκ, τον Ιακώβ επανήλθαν στη μνήμη της… Αλλά τώρα η Άνια δεν σκεφτόταν τίποτε, απλά διάβαζε.

«τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν…» (Ματ. 1, 18–25).

Στην αρχή, η κοπέλα ένιωσε ένα συναίσθημα παρόμοιο με αυτό που είχε βιώσει όταν διάβαζε τις πρώτες σελίδες της Γένεσης. «Πάλι όλα αυτά τα μη επιστημονικά πράγματα», σκέφτηκε ξανά. Αλλά, την ίδια στιγμή, της άρεσε αμέσως η απλότητα της παρουσίασης του Ευαγγελίου. «Αυτό γνωρίζουμε και έχουμε δει Σ’ εσάς εναπόκειται ν’ αποφασίσετε αν θα τα πιστέψετε ή όχι», σαν αυτό να ήταν το μήνυμα που έβγαινε από το κείμενο.

Η βάπτιση στον Ιορδάνη, οι πειρασμοί στην έρημο, η κλήση των μαθητών, η επί του όρους Ομιλία… Η Άνια ήδη συνειδητοποιούσε ότι διάβαζε πραγματικά κάτι ***νέο*** . Ο Χριστός είπε πράγματα πραγματικά εκπληκτικά.

«Ναι, αν το πιστέψεις, αν το πάρεις στα σοβαρά, τότε η ζωή θα είναι καινούργια και γενικά όλα θα είναι καινούργια. Για να γίνει αυτό, σίγουρα πρέπει να γίνεις σαν “αυτούς”, δηλαδή πιστός… Το ερώτημα, όμως, είναι: Θέλεις να πιστέψεις…;»

Η λάμπα έλαμπε σταθερά, έξω από το παράθυρο βαριά έπεφτε η βροχή. Όλα τριγύρω φαίνονταν να έχουν παγώσει και να έχουν στραμμένα τα βλέμματα στην

Άνια και στη Βίβλο… Κι εκείνη διάβαζε και διάβαζε, σελίδα με τη σελίδα, κεφάλαιο με το κεφάλαιο.

‘‘

Ο κόσμος φάνηκε να έχει παγώσει και να έχει τα βλέμματα στραμμένα στην Άνια και στη Βίβλο… Κι εκείνη διάβαζε, σελίδα προς σελίδα, κεφάλαιο με κεφάλαιο

Τα θαύματα του Χριστού, οι πρώτες συγκρούσεις με τους Φαρισαίους, οι παραβολές… Στις παραβολές υπήρχε μια απίστευτα υψηλή συγκέντρωση διαφόρων νοημάτων, αλλά η Άνια δεν σταμάτησε εκεί, αλλά προχώρησε παραπέρα. Ήθελε απλώς να φτάσει στο τέλος του Ευαγγελίου.

Η Μεταμόρφωση, οι συνομιλίες του Χριστού με τους μαθητές, η Μεγάλη Εβδομάδα… Το κείμενο γίνονταν όλο και πιο δύσκολο, η Άνια ένιωθε ήδη τεράστια ψυχολογική και πνευματική κόπωση. Αλλά με αυτήν την κούραση γεννήθηκε και κάτι νέο. Κάτι άρχισε να «γεμίζει» την Άνια, κάποιος άλλος τρόπος ύπαρξης. Εάν στην Παλαιά Διαθήκη η κοπέλα αντιμετώπιζε τον Θεό ως ένα είδος υπερβατικής πραγματικότητας, το οποίο αναπόφευκτα πρέπει να υπολογίζει κανείς, εδώ το συναίσθημα της Συνάντησης ήταν εντελώς διαφορετικό.

Εντρυφώντας στα λόγια του Ιησού Χριστού, η Άνια ένιωσε να έρχεται σ’ επαφή με την Αγάπη, την Καλοσύνη, το Φως, την Ομορφιά, τη Σοφία. Και η διαίσθησή της της επέτρεπε να προλέγει τι θα συνέβαινε στη συνέχεια. Οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να μην Τον θανατώσουν. Και Αυτός δεν μπορούσε να μην αναστηθεί.

Η προδοσία του Ιούδα, η Γεθσημανή, η παράνομη δίκη, η άρνηση του Πέτρου, τα βασανιστήρια του Χριστού, ο Γολγοθάς… Οι δυνάμεις της Άνιας ήταν ήδη στα όριά τους κι εκείνη εντρυφούσε πλέον στο νόημα του κειμένου με μεγάλη δυσκολία.

«Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης .. περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ἠλὶ ἠλί, λιμᾶ σαβαχθανί; τοῦτ᾽ ἔστι, Θεέ μου Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;» (Ματ. 27, 45–46)

Αυτή η κραυγή συγκλόνισε την κοπέλα. Το βιβλίο μόλις που δεν έπεσε από τα χέρια της. Το μυαλό της δυσλειτουργούσε ήδη από την πληθώρα πληροφοριών, η ατμόσφαιρα στο δωμάτιο ήταν αποπνικτική, η Άνια ένιωθε σχεδόν ασφυξία… Θυμήθηκε τον Ιώβ. Και της φάνηκε ότι και αυτή βυθίστηκε στο σκοτάδι. Το κυριότερο -δεν μπορούσε να χωνέψει αυτήν την κραυγή. Πώς, μα πώς ήταν ποτέ δυνατό να Τον αφήσει ο Θεός; Γιατί;

Και η Άνια περίμενε ήδη, περίμενε με αγωνία την Ανάσταση του Χριστού. Διότι

χωρίς αυτήν θα υπήρχε μόνο φόβος, σκοτάδι και η απελπιστική φρίκη της Μεγάλης Παρασκευής. Και η Ανάσταση ήρθε.

«ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.» (Ματθ. 28,9).

Για την Άνια ήταν πλέον προφανές ότι ήταν αυτή η Ανάσταση που γιορταζόταν σήμερα! Αυτή και αποτελεί γενικά το πιο σημαντικό γεγονός στον κόσμο. Για χάρη Αυτής, διάβασε το Ευαγγέλιο. Και γενικά ολόκληρη τη Βίβλο.

“Αλλά είναι αλήθεια;”, αναρωτήθηκε η Άνια. Και συνειδητοποίησε ότι ήξερε ήδη την απάντηση. Πιθανώς από τα πρώτα λόγια της επί του όρους Ομιλία. Ή ίσως και νωρίτερα.

Όταν η κοπέλα γύρισε την τελευταία σελίδα του κατά Ματθαίον Ευαγγελίου, δεν είχε δάκρυα, όπως ακριβώς και στο τέλος του βιβλίου του Ιώβ δεν είχε την παραμικρή ψυχική αγωνία. Η ψυχή ήταν σε ηρεμία, γαλήνη, μια ήσυχη χαρά τη διακατείχε. Και υπήρχε, επίσης, μια συνειδητοποίηση (όχι διανοητική, αλλά καρδιακή) ότι αυτό που διάβασε δεν ανήκε στην κατηγορία του “*το διαβάσαμε κι αυτό*“.

Το Ευαγγέλιο ήταν κάτι το πολύ ξεχωριστό για να το θυμάται κανείς απλά σαν ένα ενδιαφέρον κείμενο. Σε αυτό περιγράφονται πολύ εκπληκτικά γεγονότα. Όλα τα βιβλία που διάβασε η Άνια τώρα μαρτυρούν ξεκάθαρα: Το Ευαγγέλιο δεν μοιάζει με κανένα άλλο βιβλίο. Αν όλα αυτά είναι αλήθεια, σκέφτηκε η Άνια, τότε αυτήν την Αλήθεια πρέπει κανείς να την υπηρετήσει, με Αυτήν πρέπει να ζήσει.

Όμως, με την αίσθηση της μοναδικότητας και ακόμη και με την κάποια επαναστατικότητα στο μήνυμα του Ευαγγελίου, η Άνια βρήκε στον εαυτό της κάποια απλή γαλήνη κι ευτυχία. Ήταν πολύ χαρούμενη, κατά κάποιον τρόπο! Και η ίδια δεν ήξερε το γιατί. Ίσως επειδή τώρα… πίστευε;

Αφήνοντας το βιβλίο στο κρεβάτι, η κοπέλα πήγε στο παράθυρο. Ω, πώς είχαν αλλάξει όλα εδώ, ενώ διάβαζε! Τα σκούρα σύννεφα έφευγαν στον ορίζοντα, εν μέσω δυνατών βροντών, και απομακρύνθηκαν από την πόλη. Η γκρίζα ομίχλη δεν άφηνε ακόμα τον ήλιο να φανεί, υπήρχε όμως ήδη πολύ περισσότερο φως. Ο άνεμος καταλάγιασε κι έντονη σιωπή βασίλευε, προάγγελος μιας καθολικής αφύπνισης.

Της Άνιας της φάνηκε ότι το δωμάτιο ήταν αποπνικτικό -άνοιξε το παράθυρο και οι συνεσταλμένες αλλά ζεστές φωνές των πουλιών «πέταξαν» μέσα στο δωμάτιο.

Η κοπέλα χαμογέλασε στο άκουσμά τους και πήρε μια βαθιά ανάσα στον νέο, καθαρό αέρα του Πάσχα του Χριστού.

Υ.Γ. Αυτήν την ιστορία του ερχομού της στην Πίστη, μου τη διηγήθηκε μια ενορίτισσα μιας εκκλησίας στο Κίεβο. Τι συνέβη στη ζωή της μετά τα γεγονότα που περιγράφονται εδώ; Χώρισε από τον Ντίμα (όχι λόγω της πίστης της στον Θεό). Από εκείνο το αξέχαστο Πάσχα άρχισε να πηγαίνει στην Εκκλησία κι εξακολουθεί να πηγαίνει... Αξιοσημείωτο είναι ότι η Άνια κι εγώ συναντηθήκαμε τυχαία στο μετρό, όταν πήγαινα να συμμετάσχω σε μια εκπομπή στην τηλεόραση, με θέμα "*Πώς έρχονται οι άνθρωποι στην πίστη σήμερα*". Μού διηγήθηκε καθ' οδόν αυτήν την ιστορία, την οποία και ανέφερα στην εκπομπή αργότερα. Τη θυμήθηκα τώρα που έχουμε Πάσχα και αποφάσισα να τη γράψω. *Θαυμαστά τα έργα σου, Κύριε* !

Σεργκέι Κομαρόφ

Μεταφρασμένο από τον Γρηγόρη Μάμαλη.

Πηγή: gr.pravoslavie.ru

23/7/2020

[1] ΣτΜ: Το πρωτότυπο με μετάφραση στα Νεα Ελληνικά (πηγή: imgap.gr)

Ιωβ. 31,35 τίς δώῃ ἀκούοντά μου; χεῖρα δὲ Κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν, συγγραφὴν δέ, ἣν εἶχον κατά τινος,

Ιωβ. 31,35 Ποιος θα μου δώση, τάχα, άνθρωπον να ακούση αυτά, που λέγω; Θα παρεκάλουν τον Θεόν να με ακούση, εάν δεν εφοβούμην την παντοδύναμον δεξιάν του. Εάν είχα εις τα χέρια μου γραμμάτιον οφειλής κάποιου προς εμέ,

Ιωβ. 31,36 ἐπ᾽ ὤμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον,

Ιωβ. 31,36 το περιέφερα στον ώμόν μου, το έβαζα ως στέφανον στο κεφάλι μου και το ανεγίνωσκον,

[2] ΣτΜ: Το πρωτότυπο με μετάφραση στα Νεα Ελληνικα (πηγή: imgap.gr)

Ιωβ. 42,4 ἄκουσον δέ μου, Κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω· ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ με

δίδαξον.

Ιωβ. 42,4 Ακουσε δε εμέ, Κυριε, δια να τολμήσω να ομιλήσω και εγώ προς σέ. Θα

σε

ερωτήσω, συ δε δίδαξέ με.

Ιωβ. 42,5 ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον, νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑώρακέ σε·

Ιωβ. 42,5 Μέχρι τώρα με τα αυτιά μου μόνον ήκουα περί σου και των μεγαλείων σου. Τώρα όμως σε είδα με τα ίδια μου τα μάτια.